

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΤΟ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: «GAME OVER - Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

31/01/17

Το απόγευμα της Τετάρτης (18/1), στο βιβλιοπωλείο «Ευριπίδης», στη Νέα Ερυθραία, πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του πολύκροτου βιβλίου του πρώην υπουργού Οικονομικών **κ. Γιώργου Παπακωνσταντίνου**, με τίτλο: «GAME OVER – Η αλήθεια για την κρίση», που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις «Παπαδόπουλος», με ομιλητές: τον συγγραφέα, τον δημοσιογράφο κ. Κώστα Καλλίτση και την καθηγήτρια στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, πρώην ευρωβουλευτή της «ΔΗΜ.ΑΡ.-Προοδευτική Συνεργασία», κ. Μαριλένα Κοππά.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με τον **κ. Κώστα Καλλίτση**, ο οποίος άρχισε την ομιλία του λέγοντας πως: «Πρόκειται για μια προσωπική μαρτυρία 430 σελίδων, στην οποία, ο Γιώργος, παραθέτει με εξαντλητικό τρόπο τα δεδομένα που οδήγησαν στη λήψη πολλών κρίσιμων αποφάσεων, γεγονότων που έγραψαν Ιστορία με αυτή την έννοια, έτσι όπως τα έζησε και τα προσέλαβε ο ίδιος, αυτόκοος μάρτυρας, χωρίς να χρειάζεται παραπομπές. Νομίζω ότι η μαρτυρία του είναι εξαιρετικά χρήσιμη για τις συγκρούσεις που έγιναν στο εξωτερικό και στο ευρωπαϊκό επίπεδο, συγκρούσεις που καθόρισαν την πορεία της χώρας τα τελευταία 7-8 χρόνια. Ο χαρακτήρας της κρίσης, τις πρωτοβουλίες που μας επέτρεψαν να αποφύγουμε την ανοιχτή χρεοκοπία και τις βαριές συνέπειες που θα είχε, αλλά, επίσης, και τα εμπόδια, που δεν μας επέτρεψαν να σταθούμε στα πόδια μας, σήμερα ακόμη, με τρία ημιτελή μνημόνια, μετά από 7 χρόνια. Βεβαίως, είναι μια μαρτυρία εξαιρετικά καλογραμμένη. Έχει ρυθμό και νεύρο η αφήγησή του, κρατά ζωηρό το ενδιαφέρον του αναγνώστη, βιάζεσαι να πας στο επόμενο κεφάλαιο του βιβλίου.».

Συνεχίζοντας, ο κ. Καλλίτσης ανέφερε μεταξύ άλλων πως: «Το σημαντικότερο σε αυτές τις περιπτώσεις των μαρτυριών είναι η ειλικρίνεια. Όχι να πεις μια αντικειμενική αλήθεια, ούτε να φιλοτεχνήσεις μια αλήθεια, αλλά να πεις αυτά που έχεις: τη δική σου αλήθεια. Σημασία έχει η ειλικρίνεια και η εντιμότητα του μάρτυρος. Και η εντιμότητα είναι ένα καίριο χαρακτηριστικό του Γιώργου, και πιστεύω ότι στο βιβλίο του λέει την αλήθεια για την κρίση, χωρίς φόβο. Αλήθεια, βεβαίως, υποκειμενική, και υποκείμενη σε κρίσεις και αξιολογήσεις.» και πρόσθεσε πως: «Στα τέλη του 2009, όταν ανέλαβε την πιο δύσκολη δουλειά σε όλη την Ευρώπη, ήταν από τις πιο κρίσιμες στιγμές της μεταπολεμικής Ιστορίας της χώρας. Μέχρι τότε στην Ελλάδα κυκλοφορούσαμε όλοι με μια λιμουζίνα, είχαμε ξεχάσει ότι αυτή τη λιμουζίνα την είχαμε πάρει με δάνειο, άλλοι καθόντανε στη θέση του οδηγού, άλλοι στο συνοδηγού, άλλοι στο πίσω κάθισμα, άλλοι «πατικωμένοι», άλλοι στο «πορτ μπαγκάζ», αλλά όλοι είχαν ξεχάσει ότι έπρεπε να αποπληρώσουν πρώτα το δάνειο. Και με την παγκόσμια κρίση, το 2007-2008, υποχρεωθήκαμε κι εμείς

να θυμηθούμε ότι πράγματι μόνο το δάνειο μας ανήκε, γιατί αυτό το δάνειο έγινε απαιτητό, και οι δανειστές μας ζήτησαν πίσω τη λιμουζίνα. Κι έσκασε η φούσκα. Ποια ήταν η κατάσταση τότε, μέσα στην οποία λειτούργησε ο Γιώργος σαν υπουργός Οικονομικών: η Ευρώπη ήταν απροετοίμαστη, ήταν αγκυλωμένη στη ρήτρα της μη διάσωσης της χώρας-μέλους της Ευρωζώνης, και μέσα στον οποίο παραμένει, μιας αναπτυξιακής δέθεν λιτότητας.».

Κατόπιν, ο κ. Καλλίσης έκανε μια αναδρομή των γεγονότων από την περίοδο εκείνη μέχρι σήμερα, επισημαίνοντας πως: «Ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου εργάστηκε για να διασωθεί η χώρα. Αποδέχτηκε την κυριότητα του 1^{ου} Μνημονίου (δεν θυμάμαι και πολλούς που να το έχουν κάνει), αγωνίστηκε για τη μεταρρύθμιση και την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, δεν μάσαγε τα λόγια του, και με εργαλείο έναν ορθολογισμό που τον διακρίνει στη συμπεριφορά και στη σκέψη του, αναδείχθηκε στον κύριο εκπρόσωπο της προσπάθειας για την αναγκαία προσαρμογή. Και αυτό, βέβαια, του καταλογίστηκε από φίλους και κυρίως από εχθρούς, εξ ου και οι επιθέσεις που δέχτηκε και η δικαστική ταλαιπωρία.»., αναφέρθηκε στα σχόλια του Τύπου κατά την περίοδο που ήταν υπουργός Οικονομικών ο κ. Παπακωνσταντίνου, στις διεθνείς εξελίξεις της εποχής εκείνης, και κατέληξε λέγοντας πως: «Πάντως, η μαρτυρία του Γιώργου, βοηθά με τον δικό της μοναδικό τρόπο στο άνοιγμα του δρόμου της λογικής.».

Αμέσως μετά, έλαβε τον λόγο η κ. **Μαριλένα Κοππά**, η οποία ξεκίνησε την ομιλία της λέγοντας πως: «Η ανάγνωση του βιβλίου του Γιώργου ήταν για μένα, και όχι μόνο, μια γροθιά στο στομάχι. Όχι γιατί υπήρχε κάτι που δεν ξέραμε ή δεν είχαμε φανταστεί. Αλλά, απλώς, όταν βλέπεις τα γεγονότα να ξετυλίγονται μπροστά σου στη συνοχή και στη συνέχειά τους, με την κρίσιμη ματιά του Γιώργου, ο παραλογισμός αυτών που ζήσαμε από το 2009, ξεπερνάει κάθε φαντασία. Παρακολουθούμε μέσα στις σελίδες το θύμα να γίνεται θύτης, ο πυροσβέστης να κατηγορείται για εμπρησμό, και τη χώρα να φέρεται και να σύρεται πίσω από απίθανα σενάρια και θεωρίες συνωμοσίας. Βλέπουμε πως η πάγια τακτική των πολιτικών κομμάτων, που κυβέρνησαν την Ελλάδα (όλα τα κόμματα, χωρίς καμιά εξαίρεση), ήταν να κανακεύουν τον λαό, του έλεγαν τα πολιτικά θέματα που ήθελε να ακούσει, και οδήγησαν τελικά τη χώρα σε μια αδυναμία αντίδρασης, όταν πια ο κίνδυνος κατάρρευσης ήταν παρών κι όταν τα ψέματα είχαν οριστικά τελειώσει.

Ο Γιώργος μας παρουσίασε την αλήθεια τους. Την αλήθεια, που μοιραστήκαμε πολλοί, είτε ήμασταν στο επίκεντρο της κρίσης, όπως ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου, είτε περιφερειακά, όπως μαζί με άλλους συναδέλφους, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που ζήσαμε το δράμα από τις Βρυξέλες.

Στο Κοινοβούλιο ζήσαμε τη σταδιακή απαξίωση και απομόνωση της χώρας μας. Πώς το ελληνικό θαύμα εξελίχθηκε στην ελληνική τραγωδία, και πώς η χώρα μας έγινε μέσα σε λίγες εβδομάδες ο παρίας της Ένωσης. Πώς από μέλος της οικογένειας γίναμε ο απόκληρος, με τα ψευδή στοιχεία, τις επανειλημμένες προσπάθειες εξαπάτησης της περιόδου 2004-2009. Αλλά και πόσο άργησε η Ευρώπη να αντιληφθεί ότι η κρίση δεν ήταν ένα ελληνικό πρόβλημα, αλλά ήταν συστημική.».

Στη συνέχεια, η κ. Κόππα αναφέρθηκε στη γνωριμία της με τον κ. Παπακωνσταντίνου και στις προσπάθειές του να αλλάξει τη χώρα μαζί με τον

τότε πρωθυπουργό, κ. Γιώργο Παπανδρέου, επισήμανε «την άρνηση των Βρυξελλών και των κρατών-μελών να αντιμετωπίσουν την κρίση στις διαστάσεις της και να σταθούν με αλληλεγγύη στον πιο αδύναμο αστέρα», το ότι «σε καμιά άλλη χώρα η κρίση δεν έγινε πεδίο κομματικής αντιπαράθεσης με τον τρόπο που έγινε στην Ελλάδα», το ότι υπήρξαν «ευρωπαϊκές ευθύνες, καθώς η Ευρώπη καθυστέρησε να αντιδράσει όταν ξέσπασε η κρίση και μετά επέλεξε μια λανθασμένη συνταγή», κι ότι «η αδυναμία και η ταύτιση πολιτικών δεξιάς και αριστεράς, οδήγησε στην έκρηξη του λαϊκισμού σε όλη την Ευρώπη.».

Επίσης, η κ. Κοππά ανέφερε μεταξύ άλλων πως: «Σήμερα η Ευρώπη δηλώνει ότι η Ελλάδα σταθερά βγαίνει από την κρίση. Στην πραγματικότητα, όμως, αυτή η ανάπτυξη χαρακτηρίζεται από χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, ουσιαστικά από μία ανάπτυξη με υψηλή ανεργία, που δεν δημιουργεί αισιοδοξία ότι θα δούμε φως στην άκρη του τούνελ, και, φυσικά, αυτή τη στιγμή, δεν βλέπουμε να υπάρχει ελπίδα αλλαγής.».,μίλησε για την αναγκαιότητα «ύπαρξης κυβερνήσεων εθνικής συνεννόησης και όχι μικροκομματικών παιχνιδιών» και κατέληξε λέγοντας πως: «Τελειώνοντας, θέλω να ευχαριστήσω πολύ τον Γιώργο, για την ευκαιρία που μου έδωσε να μιλήσω για το βιβλίο του και για τον δύσκολο δρόμο, που εκείνος επέλεξε για την πολιτική του καριέρα. Και του εύχομαι από καρδιάς, μετά από την οδυνηρή εμπειρία που πέρασε, να βρει τα πράγματα που θα τον εμπνεύσουν ξανά. Πράγματα που αξίζουν, που του αξίζουν, και να μπορέσει ξανά να προσφέρει, με όποιον τρόπο εκείνος επιθυμεί. Ακόμα και γράφοντας αλήθειες, που τόσο πολύ έχουμε ανάγκη.».

Η εκδήλωση συνεχίστηκε με την ομιλία του συγγραφέα του βιβλίου, κ. **Παπακωνσταντίνου**, ο οποίος είπε μεταξύ άλλων πως: «Το βιβλίο αυτό γράφτηκε κατ' αρχάς για εμένα τον ίδιο. Όποιος συγγραφέας σας λέει πως γράφει για το κοινό του, νομίζω πως δεν λέει αλήθεια. Κατ' αρχάς ο συγγραφέας γράφει για τον εαυτό του. Το γράφει γιατί είναι μια προσωπική ανάγκη να το κάνει. Και εγώ την ένιωσα αυτή την ανάγκη πάρα πολύ έντονα. Πολλοί με έχουν ρωτήσει, επειδή είναι προφανές ότι τα βιβλία βασίζονται σε έναν καμβά σημειώσεων προσωπικών, αν το είχα στο μυαλό μου. Η απάντηση είναι ότι δεν το είχα καθόλου στο μυαλό μου, απλώς ο τρόπος δουλειάς μου ήταν τέτοιος που έπαιρνα σημειώσεις στις συναντήσεις, κι αυτό με βοήθησε πάρα πολύ. Αλλά όταν τελείωσε όλη αυτή για εμένα η περίοδος κι αφότου πέρασα και την περίοδο του Ειδικού Δικαστηρίου, πλέον ήταν σαφές ότι όλο αυτό το πράγμα έπρεπε να αποτυπωθεί. Κατ' αρχάς γιατί, όπως είπα, είχα ανάγκη να καταγράψω τα συναισθήματά μου και το πώς βίωσα αυτή την περίοδο, και κατά δεύτερο λόγο γιατί κατά κάποιον τρόπο θεωρούσα ότι το χρώσταγα. Γιατί μέχρι τότε, και πιστεύω κι από τότε μέχρι σήμερα, δεν έχει γίνει μία παρόμοια καταγραφή της περιόδου, με όλες της τις ανατριχιαστικές λεπτομέρειες.».

Επίσης, ο κ. Παπακωνσταντίνου επισήμανε πως: «Το βιβλίο, για όσους δεν το έχουν διαβάσει ακόμα, κινείται σε δύο διαστάσεις: έχει την εσωτερική μας διάσταση κι έχει και τη διάσταση του υπόλοιπου κόσμου. Η εσωτερική μας διάσταση έχει να κάνει με το πώς πάρθηκαν οι αποφάσεις που πάρθηκαν στην Ελλάδα. Πώς φτάσαμε εκεί που φτάσαμε, τι αποφάσεις πήραμε, γιατί τις πήραμε, γιατί δεν πήραμε κάποιες άλλες και ποιες ήταν οι εξελίξεις μετά. Γιατί το βιβλίο έχει την περίοδο στην οποία εγώ ήμουν υπουργός Οικονομικών

στην κυβέρνηση Παπανδρέου, την περίοδο που δεν είμαι πλέον υπουργός Οικονομικών, την περίπτωση Παπαδήμου και μία περίπτωση στην οποία είμαι παρατηρητής. Και εκεί γράφω, θέλω να πιστεύω, με ένα «μάτι» λίγο διαφορετικό από ενός απλού παρατηρητή, και φτάνει έτσι μέχρι το σήμερα. Η προσπάθεια προσέγγισης, ανάλυσης και περιγραφής της περιόδου ξεκίνησε από την ανάγκη να απαντήσω σε μία σειρά από ερωτήματα, κάποια από τα οποία, νομίζω, είναι απολύτως δικαιολογημένα (Υπήρχαν άλλες λύσεις; - Πότε θα έπρεπε να είχαμε ξεκινήσει να κάνουμε διαφορετικά πράγματα για να γλυτώσουμε το Μνημόνιο;) και κάποια άλλα, τα οποία μπορεί να μην είναι δικαιολογημένα, όμως, καλώς ή κακώς, έχουν κυριαρχήσει στον δημόσιο διάλογο, κι έχουν να κάνουν με το: «Μα, γιατί δεν απειλήσατε ότι θα τα τινάζετε όλα στον αέρα από το 2010;», μέχρι το: «Μα, γιατί δεν δανειστήκατε όλα αυτά που σας δίνανε οι Ρώσοι, οι Κινέζοι, οι Άραβες και οι υπόλοιποι;», και, βεβαίως, μέχρι τα πιο...: «Γιατί έκανες τις δηλώσεις που έκανες περί «Τιτανικού», και γι' αυτό η χώρα εξόκειλε!». Όλα αυτά όχι απλώς έχουν εμφανιστεί στον δημόσιο διάλογο, αλλά πολλές φορές έχουν κυριαρχήσει. Κι ακόμα και σήμερα, που βλέπουμε ότι δεν τα έχουμε ξεπεράσει τελείως. Να δώσω ένα και μόνο παράδειγμα: η περίφημη ιστορία με τα δημοσιονομικά στοιχεία του '09. Το γεγονός ότι ο άνθρωπος, ο οποίος καθάρισε τα ελληνικά δημοσιονομικά στοιχεία, γιατί τον προσλάβαμε να κάνει αυτή τη δουλειά, εξακολουθεί να είναι αντιμέτωπος με τη Δικαιοσύνη, είναι κάτι το οποίο εμένα με σοκάρει βαθύτατα, αλλά με κάνει να καταλάβω ότι αν βάλουμε αυτή τη στιγμή στον δημόσιο διάλογο το ερώτημα: «το '09, το έλλειμμα ήταν χαμηλότερο και το φούσκωσαν ή ήταν υψηλότερο και το απέκρυσαν;», πολύ φοβούμαι ότι δεν είναι ξεκάθαρη η απάντηση. Διότι μπορεί να βγει πλειοψηφικά ότι ήταν χαμηλότερο και το φούσκωσαν. Το γεγονός ότι σήμερα, το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης δεν λέει καθαρά τη θέση του επ' αυτού, εμένα με προβληματίζει πάρα πολύ για το πώς θα προχωρήσουν με μία αυτογνωσία σε σχέση με το τι έγινε και τι πρέπει να γίνει από δω και πέρα.

Άρα, λοιπόν, όσον αφορά τα εσωτερικά μας, προσπαθώ να απαντήσω σε μία σειρά από τέτοια ερωτήματα, καταγράφοντας τα γεγονότα. Και πρέπει να παρατηρήσω εδώ ότι από τη στιγμή που βγήκε το βιβλίο μέχρι σήμερα, ουδείς έχει αμφισβητήσει οποιοδήποτε περιστατικό και γεγονός μέσα στο βιβλίο μου! Μπορεί να διαφωνεί κανένας για την εκτίμηση, για την ερμηνεία, για τα συμπεράσματα, όμως, δεν έχει βγει κανένας να μου πει: «Δεν έγιναν έτσι τα πράγματα. Είναι διαφορετικά!». Νομίζω ότι αυτό κάτι λέει σε σχέση με την καταγραφή που επιχειρήθηκε.».

Συνεχίζοντας, ο κ. Παπακωνσταντίνου, είπε πως: «Υπάρχει και μια άλλη διάσταση, που είναι ο έξω κόσμος. Όποτε βρίσκομαι στο εξωτερικό, υπερασπίζομαι παθιασμένα τις ενέργειές μας, και ασκώ κριτική στα λάθη που έκαναν οι φίλοι και εταίροι μας. Όταν βρίσκομαι στην Ελλάδα το κάνω ανάποδα. Γιατί ενοχλούμαι από το γεγονός ότι πολλές φορές εμείς οι ίδιοι δεν θέλουμε να πάρουμε την ευθύνη των πράξεών μας. Αλλά η αλήθεια είναι ότι αυτή την περίοδο η Ευρώπη, η λειτουργία της Ε.Ε., θα μπορούσε να περιγραφεί με τον τίτλο του εκπληκτικού έργου του Λουίτζι Πιραντέλο: «Απόψε αυτοσχεδιάζουμε»! Ήταν ένας αυτοσχεδιασμός, από την αρχή μέχρι το τέλος, με πάρα πολλές μικροπολιτικές κομματικές σκοπιμότητες.» και ολοκλήρωσε την ομιλία του διαβάζοντας τις τελευταίες δύομισι σελίδες από τον επίλογο του βιβλίου του, όπου γράφει πως:

«Εάν η Ευρώπη έχει αλλάξει από την αρχή της κρίσης, η Ελλάδα έχει κυριολεκτικά μεταμορφωθεί. Όταν χτύπησε η κρίση, η χώρα ζούσε πέρα από τις οικονομικές της δυνατότητες και ασφυκτιούσε κάτω από τους αδύναμους θεσμούς της και ένα άρρωστο πολιτικό σύστημα. Το 2010, η Ελλάδα κατάφερε να αποφύγει τον «ξαφνικό θάνατο» της χρεοκοπίας με την καταστροφή που αυτή θα έφερνε, ειδικά για τους πιο αδύναμους στην ελληνική κοινωνία. Μπήκε σε μια πρωτόγνωρη διαδικασία προσαρμογής, και έχει υποστεί όλο αυτόν τον καιρό μια μεταμόρφωση σε πολλά επίπεδα, αλλά με τεράστιο κόστος για τους πολίτες.

Ήταν μια αναγκαστική μεταμόρφωση και γι' αυτό ακριβώς και είχε αποτελέσματα όσο κι αν δυσκολευόμαστε να το παραδεχτούμε, ελάχιστα πράγματα θα είχαν συμβεί στη χώρα χωρίς το «καταραμένο» Μνημόνιο. Ο σχεδιασμός του μπορεί να ήταν προβληματικός και η υλοποίηση συχνά να υπολείπταν του αναγκαίου ή του επιθυμητού – αλλά ήταν η πρώτη φορά που η χώρα είχε επιχειρησιακό σχέδιο, με παραδοτέα, με προθεσμίες, αλλά και με κυρώσεις. Το γεγονός, όμως, ότι όλα αυτά είχαν έναν καταναγκασμό, είναι και ο λόγος για τον οποίο δεν έχουν στην πραγματικότητα αλλάξει τη χώρα σε βάθος. Εάν δεν πιστέψεις στην αλλαγή, αυτή θα παραμείνει επιφανειακή.

Η Ελλάδα έσωσε το Ευρώ, αλλά δεν έχει σώσει ακόμα πλήρως τον εαυτό της.

Η μεταμόρφωση που έχουμε δει στον τρόπο λειτουργίας του κράτους και στην οικονομία δεν έχει συνοδευτεί από αλλαγές σε δομές, θεσμούς και νοοτροπίες. Μετά από έξι χρόνια ενός τεχνητού διχασμού ανάμεσα σε μνημονιακούς και αντιμνημονιακούς, το 80% όσων ψήφισαν στις τελευταίες εκλογές του Σεπτεμβρίου 2015 έδωσαν την έγκρισή τους για τη συνέχιση λίγο πολύ των ίδιων «μνημονιακών» πολιτικών. Αυτό το εντυπωσιακό ποσοστό, όμως, δεν πρέπει να μας ξεγελά. Δεν συνεπάγεται μεταστροφή ούτε πραγματική κατανόηση των αλλαγών που πρέπει να γίνουν. Ακόμα δεν έχουμε αποδεχτεί τους λόγους για τους οποίους βρεθήκαμε εδώ, τα πραγματικά αίτια της καταστροφής μας. Προτιμούμε ακόμα να αγκιστρωνόμαστε στην παράλογη δοξασία ότι το έλλειμμα φουσκώθηκε επίτηδες αντί να παραδεχτούμε ότι -με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, και με διαφορετικά επίπεδα ευθύνης- όλοι συμμετείχαν στο μεγάλο πάρτι που οδήγησε στον εκτροχιασμό.

Εξακολουθούμε να θεωρούμε τους εαυτούς μας τον πιο παρεξηγημένο και αδικημένο λαό στην ιστορία. Πιστεύουμε ότι βρεθήκαμε στο σημείο που είμαστε σήμερα όχι επειδή κάναμε τα λάθος πράγματα, αλλά επειδή κάποιιοι μας ξεγέλασαν, μας πρόδωσαν, επειδή σκοτεινές δυνάμεις συνωμότησαν εναντίον μας. Εξακολουθούμε να μη θέλουμε να συνδέουμε δικαιώματα με ευθύνες. Να μας αρέσουν οι μεταρρυθμίσεις, αρκεί να αφορούν κάποιον άλλον. Θεωρούμε κάθε δικαίωμα λίγο πολύ «κεκτημένο», ασχέτως αν έχει προκύψει ως αποτέλεσμα εκβιαστικής συμπεριφοράς από συγκεκριμένες μειοψηφίες που κατάφεραν να προσποριστούν ένα όφελος σε βάρος του δημόσιου συμφέροντος. Την ίδια στιγμή, διστάζουμε να αντιπαρατεθούμε με το μεγάλο, αναποτελεσματικό και πελατειακό κράτος, αλλά και με το μέρος του ιδιωτικού τομέα που ζει απομυζώντας το.

Μας συνεπαίρνουν οι μεγάλες ιδέες, αλλά αρνούμαστε να παραδεχτούμε την πιθανότητα ότι ίσως αυτές δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν το τεστ της

πραγματικότητας. Το χειρότερο μάλιστα είναι ότι δεν θέλουμε να κάνουμε τη δύσκολη δουλειά που χρειάζεται για να καταλάβουμε τη διαφορά ανάμεσα στις επιθυμίες μας και σε αυτό που είναι εφικτό, με βάση τις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες.

Έχουμε επιτέλους κάνει βήματα προς ένα πολιτικό σύστημα που βασίζεται σε συγκλίσεις και συμμαχίες, αλλά ακόμα φοβόμαστε τη συνεννόηση και εχθρευόμαστε την έννοια των πραγματικών συμβιβασμών. Ο πραγματισμός, οι ρεαλιστικές και υπεύθυνες λύσεις στα μεγάλα προβλήματα ωχριούν μπροστά στο πόσο μας θέλγει ο ηρωισμός της ανώφελης θυσίας. Προτιμούμε αυτούς που υλοποιούν δύσκολες πολιτικές την ώρα που τις ξορκίζουν και ισχυριζόμενοι ότι τους εκβιάζουν, παρά αυτούς που καταλαβαίνουν την αναγκαιότητά τους και τις υπερασπίζονται.

Επιλέγουμε τους λαϊκιστές απέναντι στους ρεαλιστές κάθε φορά που μας δίνεται η δυνατότητα – οι μεν έχουν όραμα για τη χώρα, οι δε είναι «ψυχροί τεχνοκράτες». Θαυμάζουμε όσους κυνηγούν ανεμόμυλους και, όταν αποτυγχάνουν (γιατί πάντα αποτυγχάνουν), λέμε «Τουλάχιστον αυτοί προσπάθησαν».

Έχω κουραστεί να χάνω έχοντας δώσει τη σωστή μάχη. Έχω κουραστεί να υποστηρίζω την ανάγκη για μια «συνωμοσία της κοινής λογικής», απέναντι σε συνωμοσίες κάθε άλλου είδους, που συνεπαίρνουν τα μυαλά και μας κρατάνε πίσω. Θέλω επιτέλους η πατρίδα μου να κερδίσει. Γιατί όχι μόνο το αξίζει, αλλά και μπορεί να το κάνει.»

Ακολούθησε εκτεταμένη συζήτηση με το κοινό, ανάμεσα στο οποίο βρισκόταν και ο πρώην πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου.

<http://www.ionianet.gr/content.php?articlesPage=5&id=13741>